

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.K.700.337/2024/2.
A kijelölést kérő közigazgatási szerv:	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzője (4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.)
A kijelölést kérő képviselője:	dr. Bodnár Adrienn kamarai jogtanácsos
A hatásköri vitában érintett másik közigazgatási szerv:	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal (4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.)
A negatív hatásköri összeütközés tárgya:	zajvédelmi hatósági ügy

V é g z é s:

A Fővárosi Ítéltábla eljáró közigazgatási szervként a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatalt jelöli ki.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A kijelölés alapjául szolgáló tényállás

[1] panaszos (a továbbiakban: panaszos) 2024. április 29. napján panaszt nyújtott be Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzőjéhez (a továbbiakban: kérelmező). Előadta, hogy a panaszos lakcíme szám alatti otthonában a nyugalmat zavaró, időszakosan (1-3 havonta) jelentkező zajhatások miatt a családjával nem tud pihenni, aludni. A szomszédos cím1 szám alatt található távhő központot 2020-ban felújították, korszerűsítették, amelyet követő pár hónappal később kezdődően jelentkezett a zavaró zúgás. A problémát jelezte az elektromos, víz- és távhő szolgáltatóknak; a szolgáltató cég (a továbbiakban: szolgáltató) korábban elismerte, hogy a zaj a lakás alatt húzódó „csőfolyosóból” hallatszik fel, amit a szolgáltató által lecserélt szivattyú okoz. Többszöri panaszbejelentésére a szolgáltató által elvégzett javítás hatására a zúgás azonban csak átmenetileg szűnt meg, az jelenleg is hallható.

[2] A kérelmező panaszeljárás keretében tájékoztatta a panaszost, hogy az ügy kivizsgálására nem rendelkezik hatáskörrel, zajvédelmi panaszával a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatalhoz (a továbbiakban: kérelmezett) fordulhat; továbbá arról, hogy a bejelentést továbbította a szolgáltatónak, kérve a panasz kivizsgálását és a szükséges intézkedések megtételét.

[3] A szolgáltató válaszlevelében arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a panaszos 2020. novemberétől kezdődő bejelentéseire megvizsgálták az összes működő technológiai, hőközponti berendezéseiket, és 2021. évben megállapították, hogy a hőközpont egyik szivattyúja indokolatlanul magas, maximális teljesítményen üzemelt, ezért azt kicserélték. A panaszos lakásával nem közvetlenül szomszédos épületben található hőközpontban négy darab szivattyú van, amelyekből egyszerre kettő üzemel folyamatosan, napi 24 órában, egyenletesen. Következésképpen a panaszos időszakosan és a javítást követően is jelentkező panaszát a szivattyúk nem okozhatják. Megjegyezte, hogy a panaszos lakásával közvetlenül szomszédos cég1 által üzemeltett transzformátor állomás kényszer hűtője időszakosan üzemel; a lakástól a hőközponttal azonos távolságra lévő cég2 nyomásfokozó helyiségében lévő szivattyú ugyancsak időszakosan üzemel, amelyek okozhatják a sérelmezett hanghatást.

[4] A panaszos 2024. május 8. napján benyújtott panaszát a kérelmezett közérdekű bejelentésként értékelte, amelynek kivizsgálása érdekében 2024. május 13. napján helyszíni ellenőrzést tartott a panaszos ingatlanán és megállapította, hogy a panaszosi lakás tér felőli hálósobájában az alsóbb szintről, a padló felől terjedő bűgő hang volt hallható, ami a panaszos családját továbbra is zavarja.

[5] A kérelmezett a 2024. május 15. napján kelt határozatszáml számú végzésével a helyszíni ellenőrzés eredményére, a panaszos azon nyilatkozatára figyelemmel, miszerint a családját a lakás belső terében hallható bűgő hang zavarja, a bejelentést – hatásköre hiánya miatt – áttette a kérelmezőhöz a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zajrendelet) 4. § (1) bekezdés b) pontjára, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 17. §-ára, 80. § (1) bekezdésére, 81. § (1) bekezdésére, valamint a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 1. § (5) bekezdésére hivatkozással.

[6] A kérelmező és a kérelmezett közötti egyeztetés az száml számú, illetve a szám2. számú átiratok tanúsága szerint nem vezetett eredményre, mindkét közigazgatási szerv a hatásköre hiányával érvelt.

A közigazgatási szerv kijelölése iránti kérelem

[7] A kérelmező a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 154. § (1)-(2) bekezdéseire alapítottn – tartalmát tekintve – negatív hatásköri összeütközésre hivatkozással a közigazgatási szerv kijelölését kérte. Érvelése szerint a rendelkezésre álló adatok szerint a zaj forrása a panaszos ingatlanától külön helyrajzi számon található, különálló transzformátorház. A Zajrendelet 1. § (1) bekezdése, 4. § (1), (3) bekezdései, 1. melléklete, a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (a továbbiakban: együttes rendelet) 5. § (1) bekezdése alapján a vizsgálandó határértéknek az épület külső homlokzatán kell teljesülnie; a panaszolt zajforrás, a zajterhelési határérték megállapítása a kérelmezett mint területi környezetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik. Következésképpen a határérték be nem tartásából vagy ellenőrzéséből adódó, avagy erre irányuló panaszügyben a határértéket megállapító hatóságnak kell eljárnia. A kérelmezett által hivatkozott Zajrendelet 4. § (1) bekezdés b) pontja akkor alkalmazható a helyi környezetvédelmi hatóság (kérelmező) hatáskörének megállapítására, amennyiben az adott épületen belül keletkező zajforrás épületen belüli határértékének betartása az eljárás tárgya. A jelen panasz azonban egy külső

zajforrásból eredő zajterhelés védendő helyiségben történő vizsgálata, ahol a hatáskört nem a Zajrendelet 4. § (1) bekezdés b) pontja, hanem annak (3) bekezdés a) pontja határozza meg.

A Fővárosi Ítéltábla döntésének indokai

[8] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 154. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó 124. § (5) bekezdése alapján tárgyaláson kívül járt el.

[9] A negatív hatásköri vitával érintett közigazgatási szervek közötti ellentétes álláspont alapja a panaszolt zajforrás eredetének meghatározása, illetve minősítése. Erre figyelemmel az ítéltábla elsőként a releváns alapfogalmak Zajrendelet 2. §-a szerinti értelmezésének rendelkezéseit rögzíti azzal, hogy az 1. § (1) bekezdése értelmében – a (2) bekezdésben foglalt, jelen ügyben nem irányadó kivételekkel – a rendelet hatálya mindazon tevékenységekre, létesítményekre kiterjed, amelyek környezeti zajt, illetve rezgést okoznak vagy okozhatnak.

[10] A Zajrendelet 2. § a) pontja szerint védendő (védett) környezet: a védendő terület és védendő épület, helyiség, amely emberi tartózkodásra, tevékenység végzésére szolgál, és ahol az emberi tevékenység zavarásának megakadályozása vagy az emberi egészség védelme érdekében a környezeti zaj, rezgés mértékét korlátozni kell. A p) pont értelmében védendő (védett) terület: a településrendezési terv szerinti pa) lakó-, üdülő-, vegyes terület; a q) pont alapján védendő (védett) épület, helyiség: qc) lakószobák lakóépületekben.

[11] A d) pont szerint környezeti zaj- vagy rezgésforrás: üzemi, építési, szabadidős, közlekedési és egyéb létesítmény, gép, berendezés, illetőleg olyan tevékenység, amely a védendő környezetben környezeti zajt vagy környezeti rezgést okoz; az i) pont alapján üzemi zaj- vagy rezgésforrás: az e), f) és h) pontokban felsorolt tevékenységek kivételével a környezeti zajt, rezgést előidéző, termelő, szolgáltató tevékenység, vagy az ilyen tevékenységhez használt, környezeti zajt, rezgést előidéző telephely, gép, berendezés, ideértve a termelő, szolgáltató tevékenységhez kapcsolódó, telephelyen belüli – közlekedési célú tevékenységnek nem minősülő – járműhasználat, járműmozgás, rakodás.

[12] Az s) pont értelmében védendő homlokzat: zajtól védendő épületnek az a homlokzata, amely zajtól védendő helyiséget határol.

[13] A g) pont határozza meg a környezeti zaj- és rezgésforrás üzemeltetőjének fogalmát: a vasúti pályahálózatot és annak tartozékait, vasúti üzemi létesítményt működtető vasúti társaság, a közút kezelője, a vízi út fenntartója, a repülőtér üzemben tartója, az üzemi vagy szabadidős zaj- illetve rezgésforrást jelentő létesítményt, gépet, berendezést működtető személy. Az r) pont értelmében közüzemi létesítmény: víztermelést, -kezelést, -ellátást, szennyvízgyűjtést, -kezelést, hulladékgyűjtést, -kezelést, -ártalmatlanítást, villamosenergia- és gázellátást, távhőszolgáltatást végző létesítmény.

[14] A fogalom meghatározásokból behatárolhatóan a panaszos által előadottak szerint védendő környezet, védendő terület, védendő épületének védendő helyiségében (lakószoba) időszakosan hallható zavaró zajhatások az általa állított távhő üzemeltető (szolgáltató) közüzemi létesítményétől (távhő szolgáltatási tevékenységtől) származhatnak.

[15] Hatósági eljárás keretében tisztázandó a zajkibocsátás mértéke; a Zajrendelet 3. § (3) bekezdése alapján a 4. §-ban kijelölt környezetvédelmi hatóság a zajvédelmi követelmények ellenőrzése érdekében mérést, számítást, vizsgálatot végezhet vagy végeztethet, illetve mérés, számítás végzésére kötelezheti a zajforrás üzemeltetőjét.

[16] A Zajrendelet 4. §-a rögzíti, hogy a zaj- és rezgésvédelmi ügyekben a hatósági jogkört mely esetekben gyakorolja a települési (fővárosi kerületi) jegyző, fővárosi főjegyző, illetve a területi környezetvédelmi hatóság.

[17] A Zajrendelet 4. § (1) bekezdés a)-c) pontjainak rendelkezéseiből egyértelműen megállapítható, hogy a kérelmező jogosult és köteles eljárni a) az 1. melléklet szerinti tevékenységek – épületek építése; egyéb építmények építése; speciális szaképítés; gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása; nagykereskedelem; kiskereskedelem (kivéve gépjármű, motorkerékpár); szálláshely szolgáltatás; vendéglátás; reklám, piackutatás; építmény-üzemeltetés, zöldterület-kezelés; alkotó-, művészeti szórakoztató tevékenység; és sport, szórakoztató, szabadidős tevékenység –, továbbá b) a védendő épületek védendő helyiségeinek belső terére előírt zajvédelmi követelmények teljesítésére vonatkozó ügyekben; valamint c) a védendő épületek védendő helyiségeinek belső terére előírt rezgéskövetelmények teljesítésére vonatkozó ügyekben ca) valamennyi, az adott épületen belüli, illetve cb) az adott épületen kívüli rezgésforrás okozta rezgésterhelés esetén az 1. melléklet szerinti tevékenységeknél.

[18] Ezzel szemben a Zajrendelet 4. § (3) bekezdése alapján a hatósági jogkör gyakorlója a területi környezetvédelmi hatóság (kérelmezett)

a) az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó minden egyéb létesítmény, berendezés és tevékenység, továbbá az 1. számú mellékletben felsorolt és az egyéb tevékenységek ugyanazon a telephelyen történő együttes végzése esetén,

b) valamennyi előzetes vizsgálat köteles, környezeti hatásvizsgálat köteles vagy egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenység zaj- és rezgésvédelmi ügyében,

c) a fokozottan zajos területekkel kapcsolatos eljárásokban.

[19] A Zajrendeletnek a környezetvédelmi hatóság kijelöléséről rendelkező 4. §-a tehát kógens módon meghatározza a helyi (jegyzői, főjegyzői) és a területi (kormányhivatal) környezetvédelmi hatóság hatáskörét. A megjelölt tevékenységek egyértelmű elhatárolása alapján kétséget kizáró módon megállapítható, hogy az állított, távhőszolgáltatást végző üzemeltetői tevékenység zajvédelmi vizsgálata – mivel az nem feleltethető meg az (1)

bekezdés a)-c) pontjaiban felsoroltaknak, így értelemszerűen a kérelmezett által hivatkozott b) pontban foglaltaknak – nem tartozik a kérelmező hatáskörébe. Az nem vitás, hogy a panaszost – nyilvánvalóan – a lakása belső terében hallható, időszakosan visszatérő zaj zavarja, ami azonban a panaszos által állítottan a megjelölt üzemi létesítménytől (szolgáltatótól) származik, vagyis a zajforrás nem a zajtól védendő területen található, ezért a Zajrendelet 4. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazhatóságának jelen ügyben nincs helye. A panaszolti tevékenység miatti zajvédelmi ügyben a Zajrendelet 4. § (3) bekezdésére figyelemmel – az (1) bekezdés szerinti kivételi kör hiányában – a hatósági jogkört a kérelmezett gyakorolja.

[20] Az ítéltábla rámutat egyébiránt arra, hogy a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Tszt.) 1. § (1) bekezdése értelmében a távhő szolgáltatását érintő jogviszonyokkal összefüggésben a 7. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban meghatározott önkormányzati jegyzői feladatok sem vonatkoztathatók a panasszal érintett eljárásra.

[21] Jelen ügy szempontjából kiemelendő, hogy a Tszt. 12. § (1) bekezdése szerint a távhő termelése és szolgáltatása – teljesítményhatár nélkül – engedélyköteles tevékenység. A Tszt. végrehajtásáról szóló 57/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet 6. § (2) bekezdése értelmében a távhőszolgáltatói működési engedélynek tartalmaznia kell többek között d) a távhővezeték-hálózat és más szolgáltatói berendezés üzemeltetésével, fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, e) a szükséges környezet- és természetvédelmi előírásokat, g) az egyéb – jogszabályban meghatározott – követelményeket. Ezzel összhangban a Zajrendelet 10. § (1) bekezdésében rögzítettek alapján a környezeti zajt előidéző üzemi vagy szabadidős zajforrásra vonatkozóan a tevékenység megkezdése előtt a környezeti zaj- és rezgésforrás üzemeltetője – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles a környezetvédelmi hatóságtól környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, és a határérték betartásának feltételeit megteremteni.

[22] Az iratok között nem lelhető fel adat arra vonatkozóan, hogy a szolgáltató a tevékenysége gyakorlására vonatkozóan e körben előzetes környezetvédelmi zajkibocsátási határérték megállapítását kezdeményezte-e. A [21] bekezdésben rögzítetteknek azonban azért van érdemi jelentősége, mert a területi környezetvédelmi hatóság hatáskörét a Zajrendelet 4. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott, az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó kört meghaladóan ugyanis a b) pontban rögzítettek, vagyis valamennyi előzetes vizsgálat köteles, környezeti hatásvizsgálat köteles vagy egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenység zaj- és rezgésvédelmi ügyben is egyértelműen kijelölik.

[23] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a védendő helyiségben (lakásban) mérhető zajszintnek az együttes rendelet 5. § (1) bekezdése és 1. melléklete szerinti zaj terhelési határérték szempontjából lehet a későbbiekben jelentősége, a lefolytatandó hatósági eljárás keretében. Ennek folyamán, az Ákr. szerinti bizonyítási eljárás keretében – szükség szerint szakértő bevonásával – tisztázandó a zaj mértékének meghatározása mellett a zaj tényleges forrásának beazonosítása, vagyis az, hogy a panaszos által megjelölt hőközpontból, illetve

szolgáltatói berendezéstől, távhővezeték-hálózattól (szivattyú, csővezetékrendszer), esetleg más közműszolgáltatótól, avagy egyéb létesítménytől, tevékenységtől származik-e a panaszolt zaj. A szakkérdés eldöntésének ismeretében, a zajforrás feltárását követően, annak függvényében merülhet csak fel a kérelmezett hatáskörének hiánya. A jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján – a Zajrendelet 1. melléklete szerinti tevékenység hiányában, külső zajforrástól eredő zaj esetén – e körben a tényállás feltárása a területi környezetvédelmi hatóságként eljáró kérelmezett feladata. Hatáskörét a fenti anyagi jogi rendelkezések, továbbá a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja, illetékességét a 2. § (1) bekezdése határozza meg.

[24] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontja, 13. § (3a) pontja és 154. § (3) bekezdése alapján eljárva – a kifejtettek alapján – a közigazgatási eljárás lefolytatására a Szabolcs-Szatmár Bereg Vármegyei Kormányhivatalt jelölte ki.

[25] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés w) pontja alapján illetékmentes.

[26] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 151. § (4) bekezdése, a perújítást a Kp. 154. § (4) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. július 19.

dr. Antal Regina s.k.	dr. Koós Szabolcs s.k.	dr. Oláh Zsolt s.k.
a tanács elnöke, előadó	bíró	bíró